

48
P O K Y N
generálního ředitele Hasičského záchranného sboru České republiky
ze dne 7. prosince 2020,
kterým se stanoví podrobnosti k zabezpečení činnosti chemických laboratoří
Hasičského záchranného sboru České republiky při monitorování radiační situace
na území České republiky

Pro zabezpečení činnosti chemických laboratoří Hasičského záchranného sboru České republiky (dále jen „HZS ČR“) při monitorování radiační situace na území České republiky se stanoví:

Čl. 1

Úvodní ustanovení

- (1) HZS ČR se podílí na monitorování radiační situace na území České republiky v rozsahu a způsobem stanoveném právními předpisy a dalšími dokumenty upravujícími monitorování radiační situace ¹⁾.
- (2) Činnost HZS ČR za plánované nebo existující expoziční situace nebo za nehodové expoziční situace, postup při nález nebo záhytu opuštěného zdroje ²⁾ nebo jaderného materiálu a způsob předávání dat z monitorování a odebraných vzorků upravují Smlouva a Dohoda, které MV-generální ředitelství HZS ČR (dále jen „generální ředitelství“) uzavřelo se Státním úřadem pro jadernou bezpečnost ³⁾, ⁴⁾ (dále jen „SÚJB“).
- (3) Tento pokyn vymezuje i základní principy součinnosti ve vztahu k SÚJB, tak jak je zakládají smluvní akty podle odstavce 2.

Čl. 2

**Monitorování radiační situace
za plánované nebo existující expoziční situace**

- (1) HZS ČR provádí nepřetržitě monitorování radiační situace prostřednictvím sítě včasného zjištění v měřicích místech uvedených v příloze č. 1 Smlouvy ³⁾.
- (2) HZS ČR zajišťuje monitorování radiační situace mobilními skupinami o minimálním počtu dvou osob vyčleněných z odborných pracovníků chemických laboratoří HZS ČR (dále jen „mobilní skupiny HZS ČR“) ⁵⁾.
- (3) HZS ČR s daty získanými při monitorování radiační situace mobilními skupinami HZS ČR nakládá za podmínek stanovených Smlouvou.

¹⁾ § 148 a § 220 odst. 1 písm. a) zákona č. 263/2016 Sb., atomový zákon.

Vyhláška č. 360/2016 Sb., o monitorování radiační situace.

Národní program monitorování (SÚJB, č.j. 23533/2018 ze dne 11. prosince 2018).

²⁾ § 60 odst. 3 písm. a) zákona č. 263/2016 Sb.

³⁾ Smlouva o činnostech při monitorování radiační situace na území ČR a o činnostech při zvládnání mimořádné události, kterou je nález nebo záhyt opuštěného zdroje nebo jaderného materiálu, prováděných Hasičským záchranným sborem České republiky (č.j. MV-60121-5/PO-OKR-2018 ze dne 28.6.2018).

⁴⁾ Dohoda mezi Státním úřadem pro jadernou bezpečnost a Ministerstvem vnitra-generálním ředitelstvím Hasičského záchranného sboru České republiky o vzájemné spolupráci (č.j. MV-60051-5/PO-OKR-2018 ze dne 28.6.2018).

⁵⁾ Čl. 1 a 2 Pokynu generálního ředitele HZS ČR č. 49/2016, kterým se stanoví působnost a úkoly chemických laboratoří Hasičského záchranného sboru České republiky.

Čl. 3

Monitorování radiační situace za nehodové expoziční situace, v rámci havarijního cvičení nebo při nálezu nebo záchytu opuštěného zdroje nebo jaderného materiálu

(1) V rámci nehodové expoziční situace nebo v rámci havarijního cvičení jsou mobilní skupiny HZS ČR uvedeny do pohotovosti, případně aktivovány k činnosti prostřednictvím operačního a informačního střediska generálního ředitelství (dále jen „OPIS“) na základě požadavku krizového štábu SÚJB. Činnost mobilních skupin HZS ČR pak řídí krizový štáb SÚJB nebo Regionální krizový štáb SÚJB, byl-li aktivován k činnosti (viz část A, čl. III bod 1 Smlouvy).

(2) Monitorování radiační situace na místě mimořádné události v případě nálezu nebo záchytu opuštěného zdroje nebo jaderného materiálu provádí výjezdové skupiny chemických laboratoří HZS ČR. Naměřená data chemické laboratoře HZS ČR zasílají datově v jednotném výstupním formátu do datového skladu HZS ČR pro podporu velitele zásahu a krajského operačního a informačního střediska hasičského záchranného sboru kraje (dále jen „KOPIS“) za účelem informování o vzniklé radiační situaci.

Čl. 4

Mobilní skupiny HZS ČR

(1) Mobilní skupina HZS ČR:

- a) provádí monitorování radiační situace v síti monitorovacích tras na celém území České republiky namátkově jednou měsíčně prostřednictvím pojezdových měření po trase všemi monitorovacími systémy (měřič fotonového dávkového příkonu spojený s GPS) na vzdálenost minimálně 50 kilometrů,
- b) monitorování radiační situace provádí podle certifikované metodiky a postupů uvedených v příloze č. 4 Smlouvy ³⁾ a v souladu s tabulkou č. 2 uvedenou v příloze č. 3 vyhlášky č. 360/2016 Sb. (dále jen „Vyhláška“),
- c) za nehodové expoziční situace provádí monitorování radiační situace v síti monitorovacích tras na celém území České republiky na výzvu a dle pokynů krizového štábu SÚJB, podle postupů uvedených v příloze č. 4 Smlouvy ³⁾ a v souladu s tabulkou č. 5 uvedenou v příloze č. 3 Vyhlášky,
- d) provádí odběry vzorků v síti odběru vzorků životního prostředí, popř. v síti odběru vzorků potravního řetězce pouze v rámci nácviků nebo havarijních cvičení,
- e) odebrané vzorky předává včetně vyplněných záznamů o odběru v souladu s přílohou č. 4 Vyhlášky měřící laboratoři podle pokynů organizátora nácviku nebo cvičení,
- f) za nehodové expoziční situace provádí odběry vzorků v síti odběru vzorků životního prostředí, popř. v síti odběru vzorků potravního řetězce, v odběrových místech, množství a termínech stanovených SÚJB; odebrané vzorky včetně vyplněných záznamů o odběru předává podle pokynů SÚJB měřící laboratoři v souladu s přílohou č. 4 Vyhlášky,
- g) předává naměřená data v souladu s § 11 Vyhlášky vždy po provedeném měření do informačního systému datového střediska SÚJB postupem dle přílohy č. 2 Smlouvy ³⁾ a do datového skladu HZS ČR,
- h) při havarijním monitorování předává naměřená data datovému středisku SÚJB neprodleně postupem v souladu s přílohou č. 2 Smlouvy ³⁾,
- i) zúčastňuje se havarijních cvičení určených generálním ředitelstvím,
- j) minimálně jednou ročně provádí nácvik odběru vzorků životního prostředí, okamžitého měření a hodnocení radiační situace pomocí detektoru příkonu dávky (radiometrem DC-3E-98) a spektrometrická měření *in-situ*,

- k) udržuje používané přístrojové vybavení v dobrém technickém stavu, provádí měsíční kontroly stálosti parametrů měřicích přístrojů a stavu odběrových zařízení; o měsíční kontrole vede písemné záznamy včetně uvedení naměřené hodnoty odezvy kontrolovaných přístrojů,
- l) zasílá do 31. ledna kalendářního roku na oddělení ochrany obyvatelstva generálního ředitelství přehled o plnění úkolů při monitorování radiační situace za předchozí kalendářní rok ve formě vyplněného formuláře, jehož vzor je uveden v příloze tohoto pokynu.
- (2) Činnost mobilní skupiny HZS ČR při monitorování radiační situace v síti monitorovacích tras podle odstavce 2 písm. a) se v operačním řízení považuje za „ostatní pomoc (54)“ s popisem „monitorování radiační situace při SÚJB“ se zaříděním do statistického sledování událostí. Chemická laboratoř hasičského záchranného sboru kraje oznamuje zahájení monitorování příslušnému KOPIS; chemická laboratoř Institutu ochrany obyvatelstva zahájení monitorování oznamuje na OPIS.

Čl. 5

Institut ochrany obyvatelstva

Institut ochrany obyvatelstva:

- a) metodicky řídí a usměrňuje činnost chemických laboratoří HZS ČR (chemické i radiační části) a uplatňuje u nich dodržování zásad správné laboratorní praxe,
- b) podílí se na monitorování radiační situace na území České republiky v rámci činnosti mobilní skupiny HZS ČR,
- c) provozuje datový sklad HZS ČR pro data z monitorování radiační situace z různých monitorovacích systémů; získaná data poskytuje KOPIS a OPIS,
- d) do kurzu pro pracovníky chemických laboratoří HZS ČR-radiační část zařazuje jedenkrát ročně téma na procvičení činnosti monitorovacích skupin HZS ČR.

Čl. 6

Skladovací a opravárenské zařízení HZS ČR

Skladovací a opravárenské zařízení HZS ČR provádí opravy, revize, kalibrace a ověření hlásičů radiace, radiometrů a dalších dozimetrických prostředků podle zvláštního předpisu ⁶⁾.

Čl. 7

Závěrečná ustanovení

- (1) Odbor komunikačních a informačních systémů generálního ředitelství zajistí pro účely HZS ČR zobrazení dat pomocí webové aplikace „Terinos“ a GIS klienta Operátor IZS (GIS klient KOPIS), k získání přehledu o radiační situaci.
- (2) Oddělení ochrany obyvatelstva generálního ředitelství jednou ročně vyhodnocuje činnost chemických laboratoří HZS ČR při monitorování radiační situace na území České republiky s využitím zasláných přehledů o plnění úkolů při monitorování radiační situace za předchozí kalendářní rok a navrhuje řešení případných problémů.

⁶⁾ Pokyn generálního ředitele HZS ČR a náměstka ministra vnitra č. 11/2006, o metrologickém zabezpečení dozimetrických měřidel Hasičského záchranného sboru České republiky, ve znění Pokynu generálního ředitele HZS ČR č. 42/2012.

(3) Hasičský záchranný sbor Středočeského, Plzeňského, Jihomoravského a Moravskoslezského kraje a Institut ochrany obyvatelstva

- a) na území regionální působnosti chemické laboratoře HZS ČR udržují schopnost výjezdové skupiny chemické laboratoře HZS ČR monitorovat radiační situaci v místě zásahu nebo po trase k místu zásahu,
- b) zařazují v rámci roční odborné přípravy pracovníků výjezdové skupiny chemických laboratoří HZS ČR procvičování praktických návyků a dovedností spojených s činností mobilních skupin HZS ČR podle pracovních postupů uvedených ve Smlouvě,
- c) v rámci chemické laboratoře HZS ČR vyčleňují minimálně dvoučlennou mobilní skupinu HZS ČR,
- d) zabezpečují účast minimálně dvou členů mobilní skupiny HZS ČR na Kurzu pro pracovníky chemických laboratoří HZS krajů-radiační část (PCHL-RAD) pořádaném Institutem ochrany obyvatelstva a na nácvičích a cvičeních organizovaných SÚJB v rámci prověřování celostátní radiační monitorovací sítě České republiky.

Čl. 8

Zrušovací ustanovení

Pokyn generálního ředitele HZS ČR a náměstka ministra vnitra č. 29/2006, kterým se stanoví podrobnosti k zabezpečení monitorování radiační situace na území České republiky mobilními skupinami HZS ČR, se zrušuje.

Čl. 9

Účinnost

Tento pokyn nabývá účinnosti dnem vydání.

Čj. MV-130810-4/PO-OKR-2020

Generální ředitel HZS ČR
genpor. Ing. Drahošlav Ryba v. r.

Obdrží:

HZS krajů

MV-generální ředitelství HZS ČR

Příloha
k Pokynu GŘ HZS ČR č. 47/2020

**Přehled plnění úkolů při monitorování radiační situace
mobilní skupiny HZS ..... kraje za rok .....**

Ve sledovaném roce mobilní skupina prováděla následující činnost:

1. Z 12 plánovaných pojezdových měření bylo provedeno celkem ....., ostatní měření nebyla provedena z důvodu (např. poruchy přístrojů, vytíženosti mobilní skupiny jinými úkoly apod.).....
2. Mimo plánované pojezdové měření bylo provedeno celkem ..... dalších pojezdových měření s přístroji .....
3. Monitorovací skupina v rámci nácviku provedla celkem .... odběry vzorků půdy, ... odběry vzorků vody a byl proveden nácvik odběrů těchto dalších vzorků životního prostředí v .....
4. Monitorovací skupina provedla celkem ... nácviků hodnocení radiační situace pomocí radiometru DC-3E-98.
5. Monitorovací skupina provedla nácvik spektrometrického měření *in-situ* celkem ..... měření pomocí spektrometru GR-135 a celkem ..... měření pomocí spektrometru FALCON 5000N.
6. Kontrola stálosti odezvy byla provedena na těchto přístrojích:
  - a) monitorovací systém MOBDOSE - provedeno celkem ... kontrol, z toho ... kontrol vyhovělo,
  - b) radiometr DC-3E-98 - provedeno celkem ..... kontrol, z toho ..... kontrol vyhovělo,
  - c) spektrometr GR-135 - provedeno celkem ..... kontrol, z toho ..... kontrol vyhovělo,
  - d) spektrometr FALCON 5000N - provedeno celkem ..... kontrol, z toho ..... kontrol vyhovělo.
7. Pro mobilní skupinu bylo ve sledovaném roce proškoleno ..... osob.

Vyhodnocení činnosti mobilní skupiny:

- Mobilní skupina je plně akceschopná
- Mobilní skupina je akceschopná s následujícími výhradami .....
- Mobilní skupina je neakceschopná a je nutno provést následující opatření .....

V rámci činnosti mobilní skupiny ve sledovaném roce se vyskytly následující problémy .....

Problémy vyřešila mobilní skupina vlastními silami nebo bylo nutno problém řešit ve spolupráci (zde napište stručný popis řešeného problému, s kým bylo nutno problém řešit a výsledek řešení) .....

Vyhodnocení činnosti mobilní skupiny vypracoval

Datum vyhodnocení: